

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin Sosyo Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi

Examining the Relationship between Partner Phubbing, General Phubbing and Relationship Satisfaction According to Socio-Demographic Variables

Eslem Betül Öncü^{ORCID}, Ebru Kuşçu^{ORCID}

Öz. Bu araştırma partner sosyotelizmi, genel sosyotelizm ile ilişki doyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılmıştır. Ayrıca bu kavramların yaş, cinsiyet, ilişki durumu, eğitim düzeyi, çalışma durumu, sosyal medyada geçirilen ortalama süre ve paylaşım sıklığı gibi sosyo-demografik değişkenler ile aralarındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu romantik ilişki içindeki 270 yetişkin birey oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesi için uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Analiz yapılırken, iki gruplu değişkenleri ile ölçek puanlarının karşılaştırılmasında Bağımsız Örneklem T-Testi, üç grup veya daha fazla değişkenleri ile ölçek puanlarının karşılaştırılmasında Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Gruplar arasında farklılık görülen değerlerin hangi grup bileşeninden kaynaklandığını belirlemek için LSD Post Hoc Testleri kullanılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkinin incelenmesinde yol analizi kullanılmıştır. Ölçme aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, İlişki Doyum Ölçeği (İDÖ), Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) ve Genel Sosyotelist Olma (GSO) Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı (SPSS), 26.0 Statistics Paket Programı aracılığı ile yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Genel sosyotelizm ile ilişki doyumu arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Partner sosyotelizmi ile genel sosyotelist olma arasında ise pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Araştırmanın sonuçları, partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişki olduğunu ortaya koymakta ve bu durumun ilişkileri güçlendirme çalışmalarında dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca, ruh sağlığı çalışanları için partner sosyotelizmi konusunda eğitim programları düzenlenebilir, bu kavram hakkında danışanlara bilgilendirme yapılabilir ve öneriler sunulabilir.

Anahtar kelimeler. Akıllı telefon, bağımlılık, ilişki doyumu, partner sosyotelizmi, sosyotelizm

Abstract. This research was conducted to determine the relationship between partner phubbing, general phubbing and relationship satisfaction. Additionally, it examined how these concepts relate to socio-demographic variables such as age, gender, relationship status, education level, employment status, average time spent on social media, and frequency of sharing. The study group consisted of 270 adults in romantic relationships, selected using the convenience sampling method. Analysis involved using the Independent Sample T-Test to compare scale scores for two-group variables and One-Way Analysis of Variance for comparing scale scores among three or more group variables. LSD Post Hoc Tests were used to identify which group components caused observed differences. Path analysis was employed to examine the relationships between scales. The measurement tools included the Personal Information Form, Relationship Satisfaction Scale (RSS), Partner Phubbing Scale (PPS), and General Scales of Phubbing (GSP). Data were analyzed using the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) version 26.0. The results indicated a negative relationship between partner phubbing and relationship satisfaction. No significant difference was found between general phubbing and relationship satisfaction. A positive relationship was observed between partner phubbing and general phubbing. The study highlights the negative relationship between partner phubbing and relationship satisfaction, emphasizing the need to consider this in relationship enhancement efforts. Additionally, training programs on partner phubbing can be organized for mental health professionals, and information and recommendations can be provided to clients regarding this concept.

Keywords. Smartphone, addiction, relationship satisfaction, partner phubbing, phubbing

Eslem Betül Öncü

Biruni Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul, Türkiye
e-mail: eslembetuloncu@gmail.com

Ebru Kuşçu

Biruni Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul, Türkiye
e-mail: ebrukuscu894@gmail.com

Geliş/Received: 08/07/2024

Kabul/Accepted: 09/10/2024

Sosyotelizm

Sosyotelizm, bir bireyin sosyal ortamlardayken yanındaki kişiler ile ilgilenmek yerine akıllı telefonu ile ilgilenmesi olarak tanımlanmaktadır (Chotpitayasunondh and Douglas, 2018; Karadağ, Tosuntaş, Erzen, Duru, Bostan, Şahin, Çulha ve Babadağ, 2016; Yıldırım ve Ünalın, 2020). Ayrıca günümüzün güncel ve önemli bir sosyal problemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyotelizm, “phubbing” kavramının Türkçe literatürüne eklenmiş karşılığıdır (Chotpitayasunondh and Douglas, 2016; akt. Aydoğdu ve Yaşar, 2022). Phubbing ise, telefon (phone) ve yok saymak (snubbing) kelimelerinin birleştirilmesiyle ortaya çıkan bir kavramdır (Robert and David, 2016; Karadağ ve ark., 2016). Bu kavram 2012 senesinde Sydney Üniversitesi tarafından ortaya atılmış ve “diğer insanları görmezden gelmek” anlamında kullanılmıştır (Aydoğdu ve Yaşar, 2022). Bununla birlikte, sosyotelizm davranışını sergileyen bireylere “phubber” denilmektedir. Bu kavramın Türkçe karşılığı ise “sosyotelist” olarak belirlenmiştir (Yam ve İlhan, 2020). Sosyotelist bireylerin, yüz yüze iletişimdayken yeterince dikkat göstermeyen ve iletişimde buldukları kişilere gereken önemi vermeyen kişiler olduğu belirtilmektedir. (Erzen, Odacı ve Yeniçeri, 2019).

Partner Sosyotelizmi

Sosyotelizm kavramı, çiftler arasında da yaygın olarak görülmektedir ve bu durum "partner sosyotelizmi" olarak adlandırılmaktadır (Roberts and David, 2016; Parmaksız, 2022). Sosyotelizmin insanların romantik ilişkileri üzerindeki zararlı etkisi, çeşitli yollarla ve farklı kişiler arası davranışlarla ortaya çıkabilmektedir. Krasnova ve ark. (2016), sosyotelizm davranışının, partnerler arasındaki iletişimin yetersiz olması nedeniyle kıskançlık, ihmal ve tehdit düşüncesini arttırarak romantik ilişkilerdeki samimiyeti azalttığını belirtmektedir (Halpern and Katz, 2017). Ayrıca partner sosyotelizmi, maruz kalan bireyin partnerinin fiziksel varlığını yeteri kadar hissetmemesi nedeniyle ilişkideki temel ihtiyaçlar olan kontrol ve bağlanma ihtiyaçlarının karşılanmasını riske atmaktadır (Roberts and David, 2016).

Roberts ve David'e göre (2016), sosyotelizm kavramı üç farklı tamamlayıcı yön içermektedir. Bunlar (Utami, Anam ve Noorrizki, 2021):

Bireysel cep telefonu tutumları: Bu kavram bireylerin partnerleri ile beraberken cep telefonları ile nasıl davrandıklarını ve cep telefonları kullanımlarının iletişimi olumsuz etkilediğini ifade etmektedir. Örnek olarak,

kişinin partneri ile iletişimden önce cep telefonu çaldığında yanıtlaması gibi davranışları içermektedir.

Cep telefonları ile etkileşim: Bu kavram, bireylerin akıllı telefonlarını erişilebilir bir yerde tutmaları olarak ifade edilmektedir. Örnek olarak, kişinin partneri ile birlikteyken cep telefonunu erişilebilir bir yerde tutması gibi davranışları içermektedir.

Cep telefonu bağımlılığı: Akıllı telefonların aşırı ve dengesiz kullanımı ile birlikte bağımlılık davranışı ortaya çıkmaktadır. Bu durum, bireyin akıllı telefon kullanımını partnerleri ile birlikteyken kontrol edememesiyle ilişkilendirilmektedir. (Chotpitayasunondh ve Douglas, 2016). Örnek olarak, bireyin partneri ile birlikte zaman geçirirken sürekli cep telefonunu kullanması gibi davranışları içermektedir.

İlişki Doyumu

İlişki doyumu, bireylerin romantik ilişkilerine yönelik yaptıkları kişisel değerlendirmeler ve bu ilişkilerin kalitesini belirleyen değişkenlerden biri ve bireyin içinde bulunduğu romantik ilişki ile ilgili hissettiği duygu, düşünce ve davranışlardır (Öcal Yüceol, 2016; Hendrick, 1988; akt. Sümer, 2017). Romantik ilişkilerde ilişki doyumu, kişilerin partnerleri ile arasında var olan istek ve ihtiyaçların görülmesi sonucunda ilişkiyi devam ettirmede önemli yer oynamaktadır (Hendrick, 2004; akt. Çoban, 2021).

İlişki doyumunu olumsuz yönde etkileyebilecek bazı durumlar mevcuttur. Örneğin günlük yaşantıda akıllı telefon kullanımının artması, romantik ilişkilerin sağlıklı bir şekilde gelişmesini zorlaştırmıştır (David and Roberts, 2021; Frackowiak ve ark., 2022; Kelly ve ark., 2017; Khodabakhsh and Ong, 2021; McDaniel ve ark., 2021; Roberts and David, 2016; Vanden Abeele, 2020; akt. Roberts and David, 2023). Akıllı telefonlarda geçirilen sürenin artması da çiftlerde ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilemektedir (Ahlstrom ve ark., 2012; Roberts and David, 2016; Metin, 2022).

Araştırmalar, partner sosyotelizminin ilişki doyumu üzerinde olumsuz etkisi olduğunu göstermektedir (Courtright and Caplan, 2020; Wang ve ark., 2017; Robert and David, 2017; Nuñez and Radtke, 2023; Przybylski and Weinstein, 2013). Bu olumsuz etkiyi açıklamak için öne çıkan iki teori vardır, bunlar yer değiştirme hipotezi ve sembolik etkileşimcilik teorisidir. Yer değiştirme hipotezine göre, partner sosyotelizmi, cep telefonlarında geçirilen zamanın

çiftlerin anlamlı etkileşimlerini azaltması nedeniyle ilişki doyumunu olumsuz etkileyebilir (Valkenburg and Peter, 2007; Wang, Xie, Wang, Wang and Lei, 2017). Sembolik etkileşimcilik teorisi ise bireylerin etkileşimli olarak semboller kullanarak (dil, işaretler, davranışlar gibi) kendilerine, rollerine ve çevresindeki bireyler ile ilişkilerine dair bir anlam geliştirdiklerini varsaymaktadır. Sembolik etkileşimcilik teorisinin temel ilkeleri şunlardır:

Sembolik Anlamlar: Bireyler sosyal etkileşimler sırasında semboller kullanır ve bu semboller, anlamları oluşturarak bireylerin davranışlarını yönlendirir.

Toplumsal Etkileşimler: Bireyler, sosyal etkileşimler aracılığıyla anlamlarını geliştirir ve yeniden şekillendirir. Bu süreç, bireylerin toplumsal rolleri ve kimlikleri üzerinde etkili olur.

Kendilik ve Kimlik: Bireyler, kendiliklerini ve kimliklerini sosyal etkileşimler ve toplumsal geri bildirimler aracılığıyla geliştirirler. Kendilik, başkalarının bakış açılarıyla şekillenir.

Rol Oynama: Bireyler toplumsal rollerini anlamak ve bu roller doğrultusunda davranmak için sosyal etkileşimlere dayanır. (Denzin 1992; Halpern ve Katz 2017; Stryker 1999; akt. Schokkenbroek, Hardyns ve Ponnet, 2022).

Partner sosyotelizminin ise çiftler arasındaki ilişkiyi olumsuz yönde etkilemesi sebebiyle bu anlamı zayıflattığı öne sürülmektedir (Halpern and Katz, 2017). Türkiye’de yapılan araştırmalar da bu bulguları desteklemekte ve sosyotelizm davranışının çiftlerin ilişki doyumunu üzerinde önemli etkileri olduğunu ortaya koymaktadır (Çizmecı, 2017; Atalay, 2023).

Literatür taraması sonucunda, partner sosyotelizmi ile ilişki doyumunu arasındaki ilişki ile ilgili Türkiye’de yapılan bilimsel araştırmaların yeterli sayıda olmadığı görülmektedir. Ayrıca, partner sosyotelizmi konusunun bireysel psikolojik danışmanlık ve aile danışmanlığı sürecinde bilinmesi ve ele alınması da çiftler arasında yaşanan sosyotelizme maruz kalma gibi problemlerin ortaya konması, danışanların bilinçlendirilerek sosyotelizm kavramı hakkında bilgi sahibi olmaları gibi durumlar açısından önem arz etmektedir. Bu sebeple bu araştırmada romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin partner sosyotelizmi ve genel sosyotelizm düzeyleri ile ilişki doyum düzeyleri arasında herhangi bir ilişkinin var olup olmadığının incelenmesi ve katılımcıların partner sosyotelizmi düzeyleri, genel sosyotelist olma düzeyleri ve ilişki doyumunu düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim

düzeyi, çalışma durumu, paylaşım sıklığı ve sosyal medyada geçirilen süreye göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. hedeflenmiştir.

Araştırmanın amacı kapsamında yanıt aranacak sorular şunlardır:

- A. Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerde sosyotelist olma düzeyleri,
- Cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Eğitim düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Çalışma durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Paylaşım sıklığına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Sosyal medyada geçirilen süreye göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- B. Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerde partner sosyotelizmi düzeyleri,
- Cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Eğitim düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Çalışma durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Paylaşım sıklığına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Sosyal medyada geçirilen süreye göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- C. Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerde ilişki doyum düzeyleri,
- Cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Eğitim düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Çalışma durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
 - Paylaşım sıklığına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

- Sosyal medyada geçirilen süreye göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
- D. Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin,
 - Partner sosyotelizmi ve genel sosyotelist olma ile ilişki doyumu arasında negatif yönlü bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada romantik ilişki içindeki bireylerin partner sosyotelizmi ve genel sosyotelizm düzeyleri ile ilişki doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi ve bu kavramların farklı demografik değişkenler ile anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma, bir nicel araştırma deseni olan korelasyonel araştırma yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Korelasyonel araştırma yöntemi, değişkenler arasında var olabilecek ilişkileri bulmak için, değişkenleri değiştirmeye çalışmadan inceleyen bir araştırma yöntemidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011).

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu romantik ilişkisi olan 270 yetişkin bireyden oluşmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yönteminde araştırmacı, planladığı sayıdaki katılımcı grubuna ulaşana kadar en ulaşılabilir yanıtlayıcılardan başlayarak örneklemini oluşturmaktadır (Büyüköztürk ve ark., 2011).

Veri Toplama Araçları

İlişki Doyum Ölçeği (İDÖ). İlişki Doyum Ölçeği, romantik ilişki içindeki bireylerin ilişki doyumunu ölçmek amacıyla Hendrick (1988) tarafından geliştirilmiştir. 7 maddelik 7'li (1= Düşük, 7=Yüksek) Likert tipi bir ölçektir. Tek boyutlu bir yapıdan oluşmaktadır. Curun (2001) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alfa katsayısı .86'dır. Türkiye'de geçerlik çalışmaları

puanları $Ki \text{ kare} = 36.72$, $sd = 9$, $p < 0.01$, $RMSEA = .084$ olarak belirtilmektedir (Sarı, 2008). Ölçekte iki tane ters puanlanan madde bulunmaktadır. Ölçekten alınan puanın artması ilişki doyumunun da artması anlamına gelmektedir (Sarı, 2008; Sağkal ve Özdemir, 2018). Bu çalışmada yapılan güvenilirlik analizi sonucu İlişki Doyum Ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .90 olarak bulunmuştur.

Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ). Partner Sosyotelizmi Ölçeği, Roberts and David (2016) tarafından partner sosyotelizmine maruz kalmayı ölçmek için geliştirilmiştir. Orijinal ölçek 9 maddeden oluşmaktadır ve tek boyutludur. Puanlanırken 7. madde ters çevrilerek puanlanmaktadır. Ölçekten alınacak en düşük puan 9 en yüksek puan 45'tir. Türkçe uyarlama çalışması sonucunda ölçek 6 maddeye indirilmiştir. Her madde 5'li Likert tipi şeklinde derecelendirilmektedir (1-hiçbir zaman, 5-her zaman). Alınan puan arttıkça partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi de artmaktadır. Türkçe uyarlamasında ölçeğin güvenilirlik katsayısı .85 ve Cronbach alfa katsayısı .89 bulunmuştur. (Topal, Güngör, Çoban, Şahintürk ve Kırmızıyaka, 2021). Bu çalışmada yapılan güvenilirlik analizi sonucu Partner Sosyotelizmi Ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .92 olarak bulunmuştur.

Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSO). Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSÖ), Chotpitayasunondh and Douglas (2018) tarafından geliştirilmiştir. 15 madde 4 faktörden oluşur. Bu faktörler “nomofobi”, “kişisel çatışma”, “kendini yalnızlaştırma” ve “problem farkındalığı” olarak adlandırılmaktadır. Her madde 7'li Likert tipi şeklinde derecelendirilmektedir (1= Asla, 7= Daima). Ölçekte ters puanlanan bir madde bulunmamaktadır. Türkçe uyarlamasında Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.86, nomofobi alt boyutu için 0.78, kişilerarası çatışma alt boyutu için .74, kendini yalnızlaştırma alt boyutu için 0.84, problem farkındalığı alt boyutu için ise .73 olduğu bulunmuştur (Orhan Göksun, 2019). Yapılan geçerlik çalışmalarının puanları $\chi^2 /sd (864.852/203) = 4.26$, $p = .000$, $IFI = .95$; $CFI = .95$; $GFI = .92$; $RMSEA = .057$ olarak belirtilmiştir (Aydoğdu ve Yaşar, 2022). Puan hesaplaması, verilen yanıtların likert değerlerinin toplanması ile elde edilir. Ölçekten alınan yüksek puan sosyotelist olma oranının artması anlamına gelir (Orhan Göksun, 2019). Bu çalışmada yapılan güvenilirlik analizi sonucu Genel Sosyotelist Olma Ölçeğinin güvenilirlik katsayısı .85 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Veriler, Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı (IBM SPSS) 26.0 Statistics Paket Programı ve AMOS 24 aracılığı ile analiz edilmiştir. Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin sosyo-demografik özellikleri ile sosyal medya kullanım alışkanlıkları betimsel istatistiklerle (aritmetik ortama, standart sapma yüzdelik ve frekanslarla) belirtilmiştir.

İki faktörlü değişkenler için yapılan fark analizlerinde Bağımsız Örneklem T-Testi kullanılmıştır. İki'den fazla kategorisi olan bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenlerde yarattığı farkı ortaya koymak için ise Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Gruplar arasında farklılık görülen değerlerin hangi grup bileşeninden kaynaklandığını belirlemek için varyansları eşit olduğu için LSD Post Hoc Testleri kullanılmıştır.

Bu araştırmanın çalışma grubu için kullanılan tüm ölçeklerin (Genel Sosyotelist Olma Ölçeği, Partner Sosyotelizmi Ölçeği ve İlişki Doyum Ölçeği) geçerli olup olmadığını ortaya koymak amacıyla kullanılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), daha önce kullanılan ve belirli bir faktör yapısına sahip olan ölçeğin, yeni bir çalışmada orijinal yapısına ne kadar uygun olduğunu test etmek için kullanılan bir istatistiksel tekniktir (Yaşlıoğlu, 2017).

Genel Sosyotelist Olma Ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi sonucu, belirli maddelerin belirli faktörlerle olan ilişkilerini ve tahmini faktör yüklerini göstermektedir. Nomofobi faktörünün altında yer alan maddelerin faktör yüklerinin .328-.740 arasında değiştiği, kişisel çatışma faktörünün altında yer alan maddelerin faktör yüklerinin .575-.781 arasında değiştiği, kendini yalnızlaştırma faktörünün altında yer alan maddelerin faktör yüklerinin .782-.861 arasında değiştiği, problem farkındalığı faktörünün altında yer alan maddelerin faktör yüklerinin .799-.858 arasında değiştiği ve bu faktör yüklerinin anlamlı olduğu görülmüştür ($\chi^2/df=2.381$; RMSEA= .082; SRMR= .066 ve CFI=.906, $p<.05$). Nomofobi alt boyutunun kişisel çatışma ile arasındaki korelasyon katsayısı .455, kendini yalnızlaştırma ile arasındaki korelasyon katsayısı .401, problem farkındalığı ile arasındaki korelasyon katsayısı ise .457'dir. Kişisel çatışma ile kendini yalnızlaştırma arasındaki korelasyon katsayısı .518 ve problem farkındalığı ile arasındaki korelasyon katsayısı .633'tür. Kendini yalnızlaştırma ile

problem farkındalığı arasındaki korelasyon katsayısı ise .640 olarak bulunmuştur ve bu korelasyon katsayılarının anlamlı olduğu görülmüştür ($p < .05$). Bu doğrultuda, Genel Sosyotelist Olma Ölçeğinin (GSOÖ) orijinal formunda belirlenen 4 boyutlu yapının bu çalışma için uygun olduğu söylenebilir.

Partner Sosyotelizmi Ölçeğinin (PSÖ) Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda Ki Kare ($\chi^2=18.733$), serbestlik derecesi ($df=9$, $p=.028$) oranının $\chi^2/df=2.081$; RMSEA = .063; SRMR = .019 ve CFI=0.991 olduğu görülmüştür. Ki kare serbestlik derecesi oranında 5'ten düşük, RMSEA ve SRMR'nin .00 ile .08 arasında olması, CFI değerlerinin .90'dan büyük olması kabul edilebilir uyum iyiliğini göstermektedir (Gürbüz, 2021). Bu doğrultuda, Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) ile ilgili tek faktörlü yapının bu çalışma grubu için de doğrulandığı söylenebilir. Partner Sosyotelizmi Ölçeği'nin altında yer alan maddelerin faktör yüklerinin .774-.842 arasında değiştiği ve bu faktör yüklerinin anlamlı olduğu görülmüştür.

İlişki Doyum Ölçeğinin (İDÖ) Modifikasyon indeksi değerleri incelendiğinde; e4 ile e7 arasında modifikasyon indeksi düzeltilmesi gerçekleştirilmiştir (MI=.40). Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda Ki Kare ($\chi^2=28.430$), serbestlik derecesi ($df=13$, $p=.008$) oranının $\chi^2/df=2.187$; RMSEA = .066; SRMR = .019 ve CFI=.988 olduğu görülmüştür. Ki kare serbestlik derecesi oranında 5'ten düşük, RMSEA ve SRMR'nin .00 ile .08 arasında olması, CFI değerlerinin .90'dan büyük olması kabul edilebilir uyum iyiliğini göstermektedir (Gürbüz, 2021). İlişki Doyumu Ölçeğinin (İDÖ) altında yer alan maddelerin faktör yüklerinin .531-.937 arasında değiştiği ve bu faktör yüklerinin anlamlı olduğu görülmüştür.

İlişki doyumu puanları ile sosyotelist olma ve partner sosyotelizmi puanları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için ise Yapısal Eşitlik Modellemesi'nin alt kümesi olan yol analizi tekniği kullanılmıştır. Yapısal Eşitlik Modellemesi, karmaşık ilişki ve etkileşimleri analiz etmek için kullanılmaktadır ve ölçme modelleri ile yapısal modelleri bir araya getirmektedir (Alkış, 2016). Yol analizi ise, değişkenler arasındaki ilişkileri analiz etmek ve görselleştirmek için kullanılan bir istatistiksel tekniktir. Özellikle karmaşık nedensel ilişkilerin analizinde ve görselleştirilmesinde etkili bir yöntemdir (Oktay, Akıncı ve Karaaslan, 2012). Bu araştırmada kullanılan yapısal eşitlik modellemesi AMOS 24 programıyla

gerçekleştirilmiştir. Tüm çalışmada anlamlılık düzeyleri .05 ve .01 değerleri dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylere Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Betimleyici Bulgular

Romantik ilişkisi olan yetişkin bireylerin uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait betimleyici istatistiki bulgular Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Romantik İlişkisi Olan Yetişkin Bireylerin Genel Sosyotelist Olma, Partner Sosyotelizmi ve İlişki Doyumu ölçekleri ve Alt Boyutlara İlişkin Betimleyici İstatistikler

Ölçekler ve alt faktörleri	<i>Ort.</i>	<i>S.S.</i>	<i>Min.</i>	<i>Max.</i>
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	42.36	13.40	18.00	89.00
• Nomofobi	17.33	5.52	5.00	28.00
• Kişisel çatışma	7.69	4.02	4.00	28.00
• Kendini yalnızlaştırma	9.06	4.85	4.00	28.00
• Problem farkındalığı	8.27	3.65	3.00	20.00
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	15.18	5.81	6.00	30.00
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	32.32	5.64	7.00	49.00

Ort.: Ortalama, S.S.: Standart Sapma, Min.: Minimum, Max.: Maximum

Romantik ilişki içindeki yetişkin gönüllü yetişkin bireylere uygulanan Genel Sosyotelist Olma Ölçeğinin (GSOÖ) alt boyutlarına ait puan ortalamaları, toplam $\bar{x}=42.36$, nomofobi $\bar{x}=17.33$, kişisel çatışma $\bar{x}=7.69$, kendini

yalnızlaştırma $\bar{x}=9.06$ ve problem farkındalığı $\bar{x}=8.27$ 'dir. Romantik ilişki içindeki yetişkin gönüllü yetişkin bireylere uygulanan Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) ortalaması $\bar{x}=15.18$ ve İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puan ortalaması $\bar{x}=32.32$ 'dir.

Araştırma verilerinin normalliği sağlayıp sağlamadığı çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanarak bulunmuş ve Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Romantik İlişki İçindeki Bireylere Uygulanan Ölçeklere ve Alt Boyut Puanlarına Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Faktörler	Skewness		Kurtosis	
	(Çarpıklık)±S.H		(Basıklık)±S.H	
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	.70	.15	.62	.30
Nomofobi	.10	.15	-.84	.30
Kişisel çatışma	1.55	.15	3.04	.30
Kendini yalnızlaştırma	1.18	.15	1.33	.30
Problem farkındalığı	.63	.15	-.19	.30
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	.55	.15	-.33	.30
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	-1.01	.15	2.66	.30

Romantik İlişki İçinde Yetişkin Bireylerin Demografik Özelliklerine Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin cinsiyetlerine göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	Cinsiyet	n	Ort.	S.S	t	p
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	Kadın	202	40.84	12.49	-3.264	.001**
	Erkek	68	46.87	15.01		

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Nomofobi	Kadın	202	17.11	5.46	-1.108	.269
	Erkek	68	17.97	5.69		
Kişisel çatışma	Kadın	202	7.25	3.70	-2.821	.006**
	Erkek	68	9.00	4.64		
Kendini yalnızlaştırma	Kadın	202	8.37	4.28	-3.606	.001**
	Erkek	68	11.13	5.82		
Problem farkındalığı	Kadın	202	8.11	3.61	-1.283	.201
	Erkek	68	8.76	3.76		
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	Kadın	202	15.46	6.05	1.495	.137
	Erkek	68	14.35	4.96		
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	Kadın	202	31.92	5.81	-2.052	.041*
	Erkek	68	33.53	4.94		

* $p < .05$, ** $p < .01$, t : Bağımsız Örneklem T-Testi

Tablo 3. incelendiğinde, romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin cinsiyetlerine göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) nomofobi alt boyut puanları ($t_{(268)} = -1.108$, $p > .05$) ve problem farkındalığı alt boyut puanları ($t_{(268)} = -1.283$, $p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Ancak Genel Sosyotelist Olma Ölçeğinin (GSOÖ) toplam puanları anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($t_{(268)} = -3.264$, $p < .05$). Kadınların toplam puan ortalaması ($\bar{x} = 40.84$) erkeklerin toplam puan ortalamasına göre ($\bar{x} = 46.87$) daha düşüktür. Kişisel çatışma puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($t_{(268)} = -2.821$, $p < .05$). Kadınların kişisel çatışma puan ortalamaları ($\bar{x} = 7.25$) erkeklerin puan ortalamasına göre ($\bar{x} = 9.00$) düşüktür. Bu bulgulara göre, erkeklerin sosyal ortamlarda çevresindeki bireylerin rahatsız olduklarını fark etseler bile cep telefonları ile ilgilenmeye devam ettikleri görülmektedir. Katılımcıların kendini yalnızlaştırma puanları da cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($t_{(268)} = -3.606$, $p < .05$). Kadınların kendini yalnızlaştırma puan ortalamaları ($\bar{x} = 8.37$) erkeklerin puan ortalamasına göre ($\bar{x} = 11.13$) düşüktür. Bu bulgu, kadınların kendini yalnızlaştırma eğilimlerinin erkeklere göre daha düşük olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin cinsiyetlerine göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanları anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($t_{(268)}=1.495$, $p>.05$). Bu bulguya göre, kadınlar ve erkekler arasındaki partner sosyotelizmine maruz kalma puanları anlamlı farklılık göstermemektedir.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin cinsiyetlerine göre İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($t_{(268)}=-2.052$, $p<.05$). Kadınların ilişki doyumu puan ortalaması ($\bar{x}=31.92$) erkeklerin puan ortalamasına göre ($\bar{x}=33.53$) düşüktür. Bu bulgulara göre, erkeklerin ilişki doyumu puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin yaşlarına göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylerin Yaşlarına Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	Yaş	n	Ort.	S.S	F	p	Fark
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	18-24 yaş ^A	60	42.73	12.06	1.007	.404	-
	25-30 yaş ^B	76	42.84	14.04			
	31-35 yaş ^C	43	44.91	14.77			
	36-40 yaş ^D	32	41.97	14.99			
	40 yaş ve üstü ^E	59	39.71	11.82			
Nomofobi	18-24 yaş ^A	60	18.30	5.48	1.246	.292	-
	25-30 yaş ^B	76	17.22	5.65			
	31-35 yaş ^C	43	17.91	5.82			
	36-40 yaş ^D	32	15.91	5.38			
	40 yaş ve üstü ^E	59	16.83	5.17			
Kişisel çatışma	18-24 yaş ^A	60	7.15	3.61	1.096	.359	-
	25-30 yaş ^B	76	8.13	4.07			
	31-35 yaş ^C	43	8.47	5.29			
	36-40 yaş ^D	32	7.31	4.00			
	40 yaş ve üstü ^E	59	7.32	3.19			

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Kendini yalnızlaştırma	18-24 yaş ^A	60	8.95	4.42	1.845	.121	-
	25-30 yaş ^B	76	9.25	5.49			
	31-35 yaş ^C	43	10.02	4.94			
	36-40 yaş ^D	32	9.97	5.21			
	40 yaş ve üstü ^E	59	7.75	3.91			
Problem farkındalığı	18-24 yaş ^A	60	8.33	3.75	.437	.782	-
	25-30 yaş ^B	76	8.24	3.52			
	31-35 yaş ^C	43	8.51	3.54			
	36-40 yaş ^D	32	8.78	3.95			
	40 yaş ve üstü ^E	59	7.81	3.69			
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	18-24 yaş ^A	60	12.53	4.50	4.909	.001**	A<B.C.D.E
	25-30 yaş ^B	76	15.09	5.31			
	31-35 yaş ^C	43	16.28	5.60			
	36-40 yaş ^D	32	16.63	7.47			
	40 yaş ve üstü ^E	59	16.39	6.00			
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	18-24 yaş ^A	60	33.05	5.24	2.147	.075	-
	25-30 yaş ^B	76	32.43	5.09			
	31-35 yaş ^C	43	31.67	5.13			
	36-40 yaş ^D	32	34.13	5.84			
	40 yaş ve üstü ^E	59	30.93	6.66			

* $p < .05$, ** $p < .01$, F : One Way ANOVA, $Fark$: Post Hoc Testleri

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin yaşlarına göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) toplam puanları ($F_{(4, 265)}=1.007$, $p > .05$), nomofobi alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)}=1.246$, $p > .05$), kişisel çatışma alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)}=1.096$, $p > .05$), kendini yalnızlaştırma alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)}=1.845$, $p > .05$), problem farkındalığı alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)}=.437$, $p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Bu bulgulara göre, sosyotelist olma düzeyinin yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin yaşlarına göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(4, 265)} = 4.909$, $p < .05$). 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların partner sosyotelizmine maruz kalma puanları, 25-30 yaş, 31-35 yaş, 36-40 yaş aralığındaki katılımcılar ile 40 yaş ve üstü katılımcıların puanlarına göre düşüktür.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin yaşlarına göre İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F_{(4, 265)} = 2.147$, $p > .05$).

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin eğitim düzeylerine göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Romantik İlişki İçinde Olan Yetişkin Bireylerin Eğitim Düzeylerine Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	Eğitim düzeyi	n	Ort.	S.S	F	p	Fark
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	Lise ve altı ^A	40	38.83	13.29	2.313	.076	-
	Önlisans ^B	35	39.34	12.65			
	Lisans ^C	138	44.08	13.33			
	Lisans üstü ^D	57	42.53	13.64			
Nomofobi	Lise ve altı ^A	40	15.03	4.84	4.518	.004**	A.B<C<D
	Önlisans ^B	35	15.97	5.72			
	Lisans ^C	138	17.84	5.54			
	Lisans üstü ^D	57	18.54	5.30			
Kişisel çatışma	Lise ve altı ^A	40	6.98	3.69	1.298	.276	-
	Önlisans ^B	35	7.57	3.42			
	Lisans ^C	138	8.14	4.47			
	Lisans üstü ^D	57	7.19	3.34			
Kendini yalnızlaştırma	Lise ve altı ^A	40	8.93	5.00	1.184	.316	-
	Önlisans ^B	35	8.11	3.85			
	Lisans ^C	138	9.57	4.95			

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Lisans üstü ^D	57	8.53	5.03			
Problem farkındalığı	Lise ve altı ^A	40	7.90	3.60	.678	.566	-
	Önlisans ^B	35	7.69	3.99			
	Lisans ^C	138	8.54	3.67			
	Lisans üstü ^D	57	8.26	3.46			
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	Lise ve altı ^A	40	15.03	5.87	.244	.866	-
	Önlisans ^B	35	14.57	6.00			
	Lisans ^C	138	15.44	5.47			
	Lisans üstü ^D	57	15.02	6.53			
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	Lise ve altı ^A	40	31.63	7.42	.493	.688	-
	Önlisans ^B	35	33.11	3.88			
	Lisans ^C	138	32.43	5.20			
	Lisans üstü ^D	57	32.05	6.20			

* $p < .05$, ** $p < .01$, *F*: One Way ANOVA, *Fark*: Post Hoc Testleri

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin eğitim düzeylerine göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) toplam puanları ($F_{(3,266)}=2.313$, $p > .05$), kişisel çatışma alt boyutu puanları ($F_{(3,266)}=1.298$, $p > .05$), kendini yalnızlaştırma alt boyutu puanları ($F_{(3,266)}=1.184$, $p > .05$), problem farkındalığı alt boyutu puanları ($F_{(3,266)}=.678$, $p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Ancak nomofobi alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,266)}=4.518$, $p < .05$). Lisans üstü mezuniyet derecesi olan bireylerin cep telefonu bağımlılığı ve sosyal medya kullanım ortalama puanı ($\bar{x}=18.54$), lisans mezunu bireylere göre ($\bar{x}=17.84$), lisans mezunu bireylerin akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal medya kullanım ortalama puanı ise önlisans ($\bar{x}=15.97$) ile lise ve altı mezunu ($\bar{x}=15.03$) bireylere göre daha fazladır.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin eğitim düzeylerine göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanları ($F_{(3,266)}=.244$, $p > .05$) ve İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları ($F_{(3,266)}=.493$, $p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin ilişki durumlarına göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylerin İlişki Durumlarına Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	İlişki durumu	n	Ort.	S.S	F	p	Fark
Genel Sosyotelist Ölçeği (GSOÖ)	Flört ^A	95	43.14	12.82	.417	.659	-
	Nişanlı ^B	16	43.81	17.60			
	Evli ^C	159	41.75	13.33			
Nomofobi	Flört ^A	95	18.09	5.71	1.494	.226	-
	Nişanlı ^B	16	17.44	5.88			
	Evli ^C	159	16.86	5.35			
Kişisel çatışma	Flört ^A	95	7.67	3.92	.06	.942	-
	Nişanlı ^B	16	7.38	3.61			
	Evli ^C	159	7.74	4.14			
Kendini yalnızlaştırma	Flört ^A	95	8.93	4.71	.956	.386	-
	Nişanlı ^B	16	10.69	7.22			
	Evli ^C	159	8.98	4.66			
Problem farkındalığı	Flört ^A	95	8.44	3.86	.165	.848	-
	Nişanlı ^B	16	8.31	4.03			
	Evli ^C	159	8.17	3.50			
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	Flört ^A	95	13.38	4.49	10.917	.000**	A.B<C
	Nişanlı ^B	16	12.69	4.05			
	Evli ^C	159	16.50	6.29			
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	Flört ^A	95	32.21	5.47	2.225	.11	-
	Nişanlı ^B	16	35.19	3.25			
	Evli ^C	159	32.10	5.87			

* $p < .05$, ** $p < .01$, F: One Way ANOVA, Fark: Post Hoc Testleri

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin ilişki durumlarına göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) toplam puanları ($F_{(2, 267)} = .417, p > .05$), nomofobi alt boyutu puanları ($F_{(2, 267)} = 1.494, p > .05$), kişisel çatışma alt boyutu puanları ($F_{(2, 267)} = .06, p > .05$), kendini yalnızlaştırma alt boyutu puanları ($F_{(2, 267)} = .956, p > .05$) ve problem farkındalığı alt boyutu puanları ($F_{(2, 267)} = .165, p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin ilişki durumlarına göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(2, 267)} = 10.917, p < .05$). Bu sonuçlara göre, flörtü ve nişanlısı olan bireylerin partner sosyotelizmine maruz kalma puanları, evli olan bireylerin puanlarına göre düşüktür.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin ilişki durumlarına göre İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F_{(2, 267)} = 2.225, p > .05$).

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin çalışma durumlarına göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Romantik İlişki İçindeki Bireylerin Çalışma Durumlarına Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	Çalışma durumu	n	Ort.	S.S	F	p	Fark
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	42.02	12.36	6.479	.000**	A.C<D<B
	Evden çalışıyorum ^B	34	49.62	17.86			
	Çalışmıyorum ^C	68	38.12	11.68			
	Öğrenciyim ^D	30	45.30	12.38			
Nomofobi	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	17.46	5.72	5.416	.001**	A.C<D.B
	Evden çalışıyorum ^B	34	19.24	5.36			
	Çalışmıyorum ^C	68	15.37	4.70			
	Öğrenciyim ^D	30	19.00	5.29			
Kişisel çatışma	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	7.42	3.55	6.169	.000**	A.C.D<B
	Evden çalışıyorum ^B	34	10.09	5.64			
	Çalışmıyorum ^C	68	6.74	3.39			

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Öğrenciyim ^D	30	8.40	4.22				
Kendini yalnızlaştırma	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	8.98	4.54	2.724	.045*	A.C<D.B	
	Evden çalışıyorum ^B	34	11.03	6.52				
	Çalışmıyorum ^C	68	8.16	4.30				
	Öğrenciyim ^D	30	9.27	4.85				
Problem farkındalığı	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	8.16	3.63	1.282	.281	-	
	Evden çalışıyorum ^B	34	9.26	3.79				
	Çalışmıyorum ^C	68	7.85	3.53				
	Öğrenciyim ^D	30	8.63	3.84				
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	14.97	5.95	1.326	.266	-	
	Evden çalışıyorum ^B	34	15.26	5.38				
	Çalışmıyorum ^C	68	16.18	5.72				
	Öğrenciyim ^D	30	13.77	5.68				
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	İş yerinde çalışıyorum ^A	138	32.14	5.55	.453	.716	-	
	Evden çalışıyorum ^B	34	33.32	4.14				
	Çalışmıyorum ^C	68	32.09	6.31				
	Öğrenciyim ^D	30	32.53	6.08				

* $p < .05$, ** $p < .01$, F: One Way ANOVA, Fark: Post Hoc Testleri

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin çalışma durumlarına göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) problem farkındalığı alt boyutları puanları anlamlı olarak farklılaşmamaktadır ($F_{(3,266)} = 1.282$, $p > .05$). Ancak romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin çalışma durumlarına göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) toplam puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(3,266)} = 6.479$, $p < .05$). Evden çalışan katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 49.62$) diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Öğrenci olan katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 45.30$), iş yerinde çalışan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 42.02$) ve en düşük puana sahip çalışmayan bireylerin ortalama puanı ise ($\bar{x} = 38.12$) olarak bulunmuştur. Nomofobi alt boyutu puanları anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($F_{(3,266)} = 5.416$, $p < .05$). Evden çalışan katılımcıların nomofobi ortalama puanı ($\bar{x} = 19.24$) diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Öğrenci katılımcıların nomofobi ortalama puanları ($\bar{x} = 19.00$), iş yerinde çalışan katılımcıların nomofobi

ortalama puanı ($\bar{x}=17.46$) ve çalışmayan katılımcıların nomofobi ortalama puanı ($\bar{x}=15.37$) olarak bulunmuştur. Kişisel çatışma alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(3,266)}= 6.169$, $p<.05$). Evden çalışan katılımcıların kişisel çatışma ortalama puanı ($\bar{x}=10.09$) diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Öğrenci olan katılımcıların kişisel çatışma ortalama puanı ($\bar{x}=8.40$), iş yerinde çalışan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}=7.42$) ve çalışmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}=6.74$) olarak hesaplanmıştır. Kendini yalnızlaştırma alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(3,266)}= 2.724$, $p<.05$). Evden çalışan katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ($\bar{x}=11.03$) diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Öğrenci olan katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ($\bar{x}=9.27$), iş yerinde çalışan katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ($\bar{x}=8.98$) ve evden çalışan katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ($\bar{x}=8.16$) olarak bulunmuştur.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin çalışma durumlarına göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanları ($F_{(3,266)}= 1.326$, $p>.05$) ve İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları ($F_{(3,266)}= .453$, $p>.05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin bir günde sosyal medyada geçirdikleri süreye göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylerin Bir Günde Sosyal Medyada Geçirdikleri Süreye Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	Bir günde sosyal medyada geçirilen süre	n	Ort.	S.S	F	p	Fark
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	0-2 saat ^A	103	39.23	13.28	8.87	.000**	A.B<C
	2-4 saat ^B	103	42.02	11.83			
	4 saat ve üzeri ^C	64	47.94	14.39			
Nomofobi	0-2 saat ^A	103	16.54	5.36	3.738	.025*	A.B<C
	2-4 saat ^B	103	17.15	5.54			
	4 saat ve üzeri ^C	64	18.89	5.50			
Kişisel çatışma	0-2 saat ^A	103	7.24	4.14	3.47	.033*	A.B<C

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	2-4 saat ^B	103	7.44	3.49			
	4 saat ve üzeri ^C	64	8.83	4.45			
Kendini yalnızlaştırma	0-2 saat ^A	103	8.33	4.57	4.989	.007**	A.B<C
	2-4 saat ^B	103	8.80	4.36			
	4 saat ve üzeri ^C	64	10.67	5.69			
Problem farkındalığı	0-2 saat ^A	103	7.12	3.22	10.244	.000**	A<B.C
	2-4 saat ^B	103	8.64	3.54			
	4 saat ve üzeri ^C	64	9.55	3.97			
Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	0-2 saat ^A	103	16.01	6.37	1.72	.181	-
	2-4 saat ^B	103	14.64	5.58			
	4 saat ve üzeri ^C	64	14.70	5.11			
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	0-2 saat ^A	103	31.85	6.00	.577	.562	-
	2-4 saat ^B	103	32.57	5.70			
	4 saat ve üzeri ^C	64	32.67	4.95			

* $p < .05$, ** $p < .01$, *F*: One Way ANOVA, *Fark*: Post Hoc Testleri

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin bir günde sosyal medyada geçirdikleri süreye göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) toplam puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(2, 267)} = 8.87$, $p < 0.05$). Sosyal medyada 4 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 47.94$), diğer katılımcılara göre yüksektir. Sosyal medyada 2-4 saat vakit geçiren katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 42.02$), 0-2 saat vakit geçiren katılımcıların ortalama puanları ise ($\bar{x} = 39.23$) olarak hesaplanmıştır.

Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) nomofobi alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(2, 267)} = 3.738$, $p < .05$). Sosyal medyada 4 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcıların nomofobi ortalama puanları ($\bar{x} = 18.89$) diğer katılımcılara göre daha yüksektir. Sosyal medyada 2-4 saat arasında vakit geçiren katılımcıların nomofobi ortalama puanı ($\bar{x} = 17.15$), 0-2 saat vakit geçiren katılımcıların nomofobi ortalama puanları ise ($\bar{x} = 16.54$) olarak hesaplanmıştır.

Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) kişisel çatışma alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(2, 267)} = 3.47, p < .05$). Sosyal medyada 4 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcıların kişisel çatışma ortalama puanı ($\bar{x}=8.83$) diğer katılımcı gruplarına göre daha yüksektir. Sosyal medyada 2-4 saat vakit geçiren katılımcıların kişisel çatışma ortalama puanı ($\bar{x}=7.44$), 0-2 saat vakit geçiren katılımcıların ortalama puanı ise ($\bar{x}=7.24$) olarak hesaplanmıştır.

Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) kendini yalnızlaştırma alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(2, 267)} = 4.989, p < .05$). Sosyal medyada 4 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ($\bar{x}=10.67$) diğer katılımcılara göre yüksektir. Sosyal medyada 2-4 saat arasında vakit geçiren katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ($\bar{x}=8.80$), 0-2 saat vakit geçiren katılımcıların kendini yalnızlaştırma ortalama puanı ise ($\bar{x}=8.33$) olarak hesaplanmıştır.

Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) problem farkındalığı alt boyutu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F_{(2, 267)} = 10.244, p < .05$). Sosyal medyada 4 saat ve üzeri vakit geçiren katılımcıların problem farkındalığı ortalama puanı ($\bar{x}=9.55$) diğer katılımcılara göre yüksektir. Sosyal medyada 2-4 saat arasında vakit geçiren katılımcıların problem farkındalığı ortalama puanı ($\bar{x}=8.64$), 0-2 saat arası vakit geçiren katılımcıların ortalama puanı ise ($\bar{x}=7.12$) olarak hesaplanmıştır.

Bu sonuçlara göre, sosyal medyada bir günde 0-2 saat ile 2-4 saat arasında vakit geçiren bireylerin genel sosyotelist olma, nomofobi, kişisel çatışma, kendini yalnızlaştırma ve problem farkındalığı puanları, 4 saat ve üzerinde vakit geçiren bireylerin puanlarından düşüktür.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin bir günde sosyal medyada geçirdikleri süreye göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanları ($F_{(2, 267)} = 1.72, p > .05$) ve İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları ($F_{(2, 267)} = .577, p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin sosyal medyada paylaşım yapma sıklıklarına göre uygulanan ölçekler ve alt boyutlarına ait puanlarının karşılaştırılması Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylerin Sosyal Medyada Paylaşım Yapma Sıklıklarına Göre Uygulanan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Puanlarının Karşılaştırılması

Ölçekler ve faktörler	Sosyal medyada paylaşım		n	Ort.	S.S	F	p
	yapma sıklığı						
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	Her gün		34	44.76	16.49	1.107	.354
	Haftada 2-3		59	43.93	10.51		
	Ayda 2-3		92	41.07	13.66		
	Yılda 2-3		49	40.20	12.02		
	Hiç yapmıyorum		36	43.75	15.33		
Nomofobi	Her gün		34	18.65	6.49	1.052	.381
	Haftada 2-3		59	17.92	5.00		
	Ayda 2-3		92	16.77	5.50		
	Yılda 2-3		49	16.69	5.31		
	Hiç yapmıyorum		36	17.42	5.64		
Kişisel çatışma	Her gün		34	8.97	4.22	1.738	.142
	Haftada 2-3		59	7.56	3.21		
	Ayda 2-3		92	7.62	4.20		
	Yılda 2-3		49	6.73	3.03		
	Hiç yapmıyorum		36	8.19	5.36		
Kendini yalnızlaştırma	Her gün		34	9.24	6.19	.746	.562
	Haftada 2-3		59	9.41	4.63		
	Ayda 2-3		92	8.78	4.72		
	Yılda 2-3		49	8.37	4.39		
	Hiç yapmıyorum		36	10.00	4.80		
Problem farkındalığı	Her gün		34	7.91	3.74	1.034	.390
	Haftada 2-3		59	9.05	3.16		
	Ayda 2-3		92	7.89	3.65		
	Yılda 2-3		49	8.41	4.08		
	Hiç yapmıyorum		36	8.14	3.70		

Partner Sosyotelizmi, Genel Sosyotelizm ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)						
Her gün	34	15.18	5.32	.082	.988	
Haftada 2-3	59	15.25	5.24			
Ayda 2-3	92	15.03	6.22			
Yılda 2-3	49	15.02	6.10			
Hiç yapmıyorum	36	15.64	5.91			
İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)						
Her gün	34	33.56	5.48	1.585	.179	
Haftada 2-3	59	33.34	5.71			
Ayda 2-3	92	31.40	5.36			
Yılda 2-3	49	31.90	6.55			
Hiç yapmıyorum	36	32.42	4.79			

* $p < .05$, ** $p < .01$, F: One Way ANOVA, Fark: Post Hoc Testleri

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin sosyal medyada paylaşım yapma sıklıklarına göre Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) toplam puanları ($F_{(4, 265)} = 1.107$, $p > .05$), nomofobi alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)} = 1.052$, $p > .05$), kişisel çatışma alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)} = 1.738$, $p > .05$), kendini yalnızlaştırma alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)} = .746$, $p > .05$), problem farkındalığı alt boyutu puanları ($F_{(4, 265)} = 1.034$, $p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin sosyal medyada paylaşım yapma sıklıklarına göre Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ) puanları ($F_{(4, 265)} = .082$, $p > .05$) ve İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ) puanları ($F_{(4, 265)} = 1.585$, $p > .05$) anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Romantik İlişki İçinde Olan Yetişkin Bireylerin Sosyotelist Olma, Partner Sosyotelizmi ve İlişki Doyumu Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Romantik ilişki içindeki yetişkin gönüllü yetişkin bireylerin sosyotelist olma, partner sosyotelizmi ve ilişki doyumu puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesi Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Romantik İlişki İçindeki Yetişkin Bireylerin Sosyotelist Olma, Partner Sosyotelizmi ve İlişki Doyumu Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Değişkenler	Kat sayı	1. GSOÖ	2.NF	3. KÇ	4.KY	5. PF	6. PSÖ	7. İDÖ
1. Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ)	r	1						
2. Nomofobi	r	.723**	1					
3. Kişisel çatışma	r	.747**	.359*	1				
4. Kendini yalnızlaştırma	r	.778**	.326*	*	1			
5. Problem farkındalığı	r	.722**	.313*	.460**	.505*	1		
6. Partner Sosyotelizmi Ölçeği (PSÖ)	r	.215**	.184*	.146*	.125*	.184*	1	
	p	.000	.002	.016	.039	.002		
7. İlişki Doyumu Ölçeği (İDÖ)	r	-.007	.051	-.057	.017	-.062	-.274**	1
	p	.915	.401	.351	.775	.31	.000	

* $p < .05$, ** $p < .01$, r : Korelasyon katsayısı

Sosyotelist olma toplam puanları ile nomofobi ($r = .723$, $p = .00$) kişisel çatışma ($r = .747$, $p = .00$), kendini yalnızlaştırma ($r = .778$, $p = .00$), problem farkındalığı ($r = .722$, $p = .00$) puanları arasında yüksek düzeyde pozitif ilişki bulunmuştur ($p < .05$). Bu bulgulara göre, sosyotelist olma ölçeğinin bir alt boyutunun puanı yüksekse, diğer alt boyutlarının puanları da artış gösterecektir.

Sosyotelist olma toplam puanları ve partner sosyotelizmi puanları arasında düşük düzeyde pozitif ilişki bulunmuştur ($r = .215$, $p < .05$).

Partner sosyotelizmi ile nomofobi ($r=.184$, $p=.02$), kendini yalnızlaştırma ($r=.125$, $p=.039$) ve problem farkındalığı ($r=.184$, $p=.02$) puanları arasında düşük ve düşük düzeyde pozitif ilişki bulunmuştur ($p<.05$).

Partner sosyotelizmi puanları ile ilişki doyumu puanları arasında düşük negatif ilişki bulunmuştur ($r=-.274$, $p<.05$).

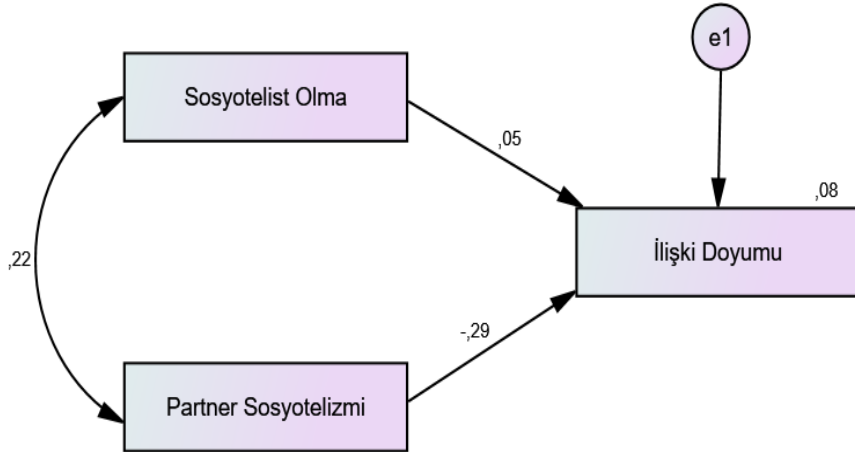
Romantik İlişki İçinde Olan Gönüllü Yetişkin Bireylerin İlişki Doyumu Puanları ile Genel Sosyotelist Olma ve Partner Sosyotelizmi Puanları Arasındaki İlişki

Üç gözlenen değişkenler ile çizilmiş bir araştırma modeli oluşturulmuştur. Modelde ilişki doyumu, sosyotelist olma ve partner sosyotelizmi değişkenleri arasında tanımlanmış ilişkiler bulunmaktadır. Bu modelde öne sürülen 2 hipotez aşağıda sunulmuştur:

H1.: Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin sosyotelist olma puanları ile ilişki doyumu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

H2.: Romantik ilişki içindeki yetişkin bireylerin partner sosyotelizmi puanları ile ilişki doyumu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

Sosyotelist olma, ilişki doyumu ve partner sosyotelizmi değişkenleri için çizilen standardize yol diyagramı Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Sosyotelist Olma, İlişki Doyumu ve Partner Sosyotelizmi Değişkenleri İçin Çizilen Standardize Yol Diyagramı

Yol analizi modeline ilişkin tahmini değerler Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Yol Analizi Modeline İlişkin Tahmin Değerleri

Faktör	Yol	Faktör	B	S.E.	β (Beta)	p
İlişki doyumu	<---	Sosyotelist olma	.023	.025	.055	.395
İlişki doyumu	<---	Partner sosyotelizmi	-.278	.058	-.286	.000**

*B: Standardize edilmemiş yol katsayısı, β (Beta): Standardize edilmiş yol katsayısı, * $p < .05$, ** $p < .01$
Bağımlı faktörlerde açıklanan varyans oranı: $IDÖ R^2 = .078$*

Bu sonuçlar doğrultusunda ilişki doyumu puanları ile sosyotelist olma puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür ($\beta = .055$, $p > .05$). Ancak, ilişki doyumu puanları ile partner sosyotelizmi puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($\beta = -.286$, $p < .05$). Bu bulgulara göre partner sosyotelizmi puanları arttıkça, ilişki doyumu puanları azalacaktır. Bu kapsamda, H1 hipotezi reddedilmiş olup, H2 hipotezi kabul edilmiştir.

TARTIŞMA

Partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan analizin sonucunda, partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasında anlamlı negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi arttıkça ilişki doyumu düzeyi azalmaktadır. İlgili alanyazında, partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasında yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar çıktığı görülmektedir (Roberts and David, 2015; McDaniel and Coyne, 2016; Parmaksız, 2022). McDaniel and Coyne (2014), yaptıkları araştırmada teknoloji kullanımının çiftler arasındaki iletişimde ilişki memnuniyetini azalttığını belirtmektedirler. Bu konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalarda partner sosyotelizminin ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir (Roberts and David, 2017; Wang ve ark. 2017). Bu sonuçlara göre, partner sosyotelizmine maruz kalan bireylerin partnerleri tarafından görmezden

gelindiklerini ve partnerleri tarafından ciddiye alınmadıklarını düşündükleri için ilişki doyumu düzeyleri düşmektedir.

Sosyotelist olma toplam puanları ve partner sosyotelizmi puanları arasında pozitif ilişki bulunmaktadır. Bu bulgulara göre, katılımcıların partner sosyotelizmine maruz kalma puanları artış gösterdiğinde, sosyotelist olma puanları da artış gösterecektir. Partner sosyotelizmi ile Genel Sosyotelist Olma Ölçeğinin nomofobi, kendini yalnızlaştırma ve problem farkındalığı alt boyutları puanları arasında da pozitif ilişki bulunmaktadır. Bu sonuçlar, katılımcıların nomofobi, kendini yalnızlaştırma ve problem farkındalığı puanlarının artması durumunda, partner sosyotelizmine maruz kalma puanlarının da artış gösterme eğiliminde olacağını göstermektedir. Bu sonuçlara göre, partner sosyotelizmine maruz kalan bireylerin sosyotelizm davranışını gösterme ihtimali de artış gösterebilmektedir.

Genel sosyotelist olma puanları yaşa göre incelendiğinde, katılımcıların sosyotelist olma düzeyleri yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Bu konu ile ilgili yapılan diğer araştırmalara bakıldığında, yaş ile sosyotelizm düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Parmaksız (2021), yaptığı araştırmada 40 ve üstü yaş gruplarının sosyotelizm oranlarının daha genç olanlara göre az olduğunu belirtmektedir. Karas'ın (2019) araştırmasında sosyotelizm düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bu farklı sonuçlara göre, yaş aralığı yüksek olan bireylerin de akıllı telefon ve sosyal medya kullanımını arttırması ile birlikte, sosyotelizm düzeyleri genç yaş aralığındaki bireyler ile farklılık göstermiyor olabilir.

Genel sosyotelist olma puanları cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerin sosyal ortamlarda çevresindeki bireylerin rahatsız olduklarını fark etseler bile cep telefonları ile ilgilenmeye devam ettikleri ve sosyal bir ortamda telefonuyla ilgilendiğinde kendini rahat ve iyi hissettikleri görülmektedir. Sosyotelist olma ve cinsiyet ile ilgili yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde farklı sonuçlar olduğu görülmektedir. Kahraman (2023), yaptığı çalışmada oyun bağımlılığı boyutu hariç bütün alt boyutlarda kadınların sosyotelizm oranının yüksek olduğunu belirtmektedir. Parmaksız (2021), araştırmasındaki katılımcıların sosyotelizm puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini belirtmektedir. Görüldüğü gibi yapılan araştırmalarda, sosyotelizm düzeyi ile cinsiyet arasında farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçlara göre, sosyotelizm düzeyindeki

cinsiyete bağlı farklılıkların, sosyotelizmin alt boyutlarındaki farklılıklardan kaynaklandığı söylenebilir.

Katılımcıların ilişki durumlarına göre sosyotelist olma puanları anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Bu sonuç doğrultusunda katılımcıların flört, nişanlı veya evli olmaları ile sosyotelist olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeyi ile sosyotelist olma puanları karşılaştırıldığında, alt boyutlarına göre farklılıklar olduğu görülmektedir. Lisans üstü mezuniyet derecesi olan bireylerin cep telefonu bağımlılığı ve sosyal medya kullanımının lisans mezunu bireylere göre daha yüksektir. Lisans mezunu bireylerin akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal medya kullanım oranlarının ise lise ve altı ile önlisans mezunu bireylere göre daha fazladır. Bu konu ile ilgili yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde Karaş (2019), araştırmasında sosyotelizm toplam puanı ve eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olmadığını belirtmektedir. Parmaksız'ın (2021) araştırmasında ise, ilkökul mezunlarının sosyotelizm puanının diğer eğitim düzeylerinden daha düşük olduğu belirtilmektedir. Bu sonuçlara göre, eğitim düzeyi arttıkça sosyotelist olma düzeyinin de artış gösterme olasılığı artmaktadır. Bunun sebebi olarak eğitim düzeyi lisansüstü olan katılımcıların çalışmalarını sürekli akıllı cihazlar ile yapmaları, sanal iletişim ortamlarını (mail vb.) daha fazla kullanmalarını gösterilebilir.

Genel sosyotelist olma düzeyinin çalışma durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığının incelendiği analize bakıldığında, alt boyutları açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Evden çalışan katılımcılar öğrenci olan, iş yerinde çalışan ve çalışmayan katılımcılara göre telefonla ilgilenmelerinden kaynaklı olarak ortamdakilerin rahatsız olduklarını fark etseler bile telefonla ilgilenmeye devam etmektedirler. Ayrıca evden çalışan ve öğrenci olan katılımcıların iş yerinde çalışan ve çalışmayan katılımcılara göre çevresindekileri görmezden gelip telefonları ile ilgilenirler ve akıllı telefon bağımlılıkları daha yüksektir. Ayrıca bu bireyler, sosyal ortamlarda telefonları ile ilgilendiklerinde kendilerini rahat hissetmektedirler. Çalışma durumuna göre yapılan çalışmalarda, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği puanlarına göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Mumay, 2022). Bu sonuçlara göre evden çalışan katılımcıların sürekli akıllı cihazları ile bağlı kalmaları ve çalışma ortamı ile iletişim aracı olarak yine akıllı cihazları kullanması, sosyotelizm düzeylerinin fazla olmasına sebep olabilmektedir.

Katılımcıların sosyal medyada paylaşım yapma sıklıklarına göre sosyotelist olma düzeyleri anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Literatür taraması sonucunda paylaşım sıklığı ile sosyotelist olma düzeyi arasında yapılan bir araştırmaya rastlanılmamıştır. aylaşım sıklığına göre sosyotelizm düzeyinin artış göstermemesi, paylaşım yapmayan ancak sosyal medyayı aktif olarak kullanan katılımcıların çoğunlukta olmasına bağlanabilir.

Partner sosyotelizmi ile farklı demografik değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, partner sosyotelizmi düzeyinin yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir. 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların partner sosyotelizmi puanları, diğer katılımcıların puanlarına göre düşüktür. Bu sonuçlara göre, yaş aralığı azaldıkça partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi artış göstermektedir. Bu konu ile ilgili yapılan diğer araştırmalara bakıldığında Schokkenbroek ve ark. (2022), yaş arttıkça partner sosyotelizmi düzeyinin azaldığını belirtmektedir. Bu sonuçlara göre, evli katılımcıların partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi flört ve nişanlı katılımcılara göre yüksek çıkması, yaşı büyük katılımcıların partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyinin yüksek çıkması ile bağlantılı olabilir. Buna göre, çiftlerin birbirleri ile geçirdikleri zamanın fazla olması, partner sosyotelizmine maruz kalma düzeylerini de arttırabilmektedir.

Katılımcıların cinsiyete göre partner sosyotelizmi puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Bu konu ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, Schokkenbroek ve ark. (2022), partner sosyotelizmi ile cinsiyet arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuşlardır ve kadınların erkeklere oranla partner sosyotelizmi oranlarının daha fazla olduğunu belirtmektedirler. Bu farklı sonuçlara göre, cinsiyete göre partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi katılımcıların özelliklerine göre değişiklik gösteriyor olabilir.

Katılımcıların ilişki durumlarına göre partner sosyotelizmi düzeyinin anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir. Flörtü ve nişanlısı bireylerin partner sosyotelizmi puanları, evli olan bireylerin puanlarından düşüktür. Bu konu ile ilgili yapılan literatür taramasında Tecdelioğlu (2021), evli bireylerin partner sosyotelizmi puanlarının evlilik öncesinde ilişki içinde olan bireylere göre yüksek olduğunu belirtmektedir. Buna göre, partnerlerin birbirleri ile geçirdikleri zamanın fazla olması, partner sosyotelizmine maruz kalma düzeylerini de arttırabilmektedir.

Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların eğitim ve çalışma durumları, sosyal medyada geçirdikleri süre, ve paylaşım sıklıkları ile partner sosyotelizmi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca, bu değişkenlerle partner sosyotelizmi arasındaki ilişkiyi inceleyen benzer bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır.

İlişki doyumu ile farklı demografik değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, katılımcıların yaşları ile ilişki doyumu puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. İlgili literatür incelendiğinde, Özbiçer (2013), yaş ile ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, yaş arttıkça ilişki doyumu düzeyi de artış göstermektedir. Braun ve arkadaşları (2018) ise, yaptıkları çalışmada ilişki memnuniyeti ile yaş arasında farklılık olmadığını belirtmektedirler.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre ilişki doyumu puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre, erkeklerin ilişki doyumu puanları kadınlara göre yüksektir. Bu konu ile ilgili diğer araştırmalar incelendiğinde, Erdem (2019), ilişki doyumu ile cinsiyet arasındaki farkın anlamlı olduğunu belirtmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, kadınların ilişki doyumu erkeklere göre daha fazladır. Öcal Yüceol (2016), ilişki doyumu ile cinsiyet arasında anlamlı ilişki olmadığını belirtmektedir. Sarı (2008) ve Özbiçer (2013), erkeklerin ilişki doyum puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Görüldüğü gibi, yapılan çalışmalar içinde bu çalışmadaki bulguları destekleyen ve desteklemeyen farklı sonuçlar bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, kadınların ilişki doyumu düzeylerinin erkeklere göre daha düşük olmasının nedeni, genellikle ilişkiden beklentilerinin ve duygusal ihtiyaçlarının daha yüksek olması olarak belirtilebilir.

Katılımcıların ilişki durumlarına göre ilişki düzeyinin anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. İlgili literatür incelendiğinde, Çoban (2021), ilişki doyumu ile medeni durum arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmiştir. Bir başka çalışmada, nişanlı ve sözlü olan katılımcıların ilişki doyumu düzeylerinin ilişki durumu flört olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Saraç, Hamamcı ve Gürçay, 2015). Sonuçlardaki farklılıkların sebebi olarak, katılımcıların farklı demografik özelliklere sahip olması gösterilebilir.

Katılımcıların çalışma durumu, sosyal medyada geçirdikleri süre ve paylaşım sıklığı ile ilişki doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Ayrıca, literatürde bu değişkenlerle ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

SINIRLILIKLAR VE ÖNERİLER

Uygulama İçin Öneriler

Araştırmanın sonuçları, partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, ilişki güçlendirme çalışmaları yapılırken, kişilerin akıllı telefon ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarına odaklanılabilir. Ruh sağlığı çalışanları, özellikle psikologlar, psikoterapistler ve aile danışmanları için partner sosyotelizmi konusunda eğitim programları düzenlenerek bu alandaki bilgi ve becerilerini artırabilirler. Ayrıca, sosyotelizm davranışı sergileyen danışanlara bu kavram hakkında bilgilendirme yapılarak sorunlarının çözümüne yönelik öneriler sunulabilir. Eğitim kurumları ve medya, partner sosyotelizmi konusunda bilinçlendirme kampanyaları düzenleyerek toplumun bu konuda farkındalığını artırabilir. Üniversitelerin psikoloji, psikolojik danışmanlık ve sosyoloji gibi bölümlerine, sosyotelizm, partner sosyotelizmi ve dijital ilişki dinamikleri gibi güncel konular hakkında dersler eklenmesi, öğrencilerin bu konularla ilgili erken yaşlarda bilgi sahibi olmalarını sağlayabilir.

İleride Yapılacak Araştırmalar İçin Öneriler

Partner sosyotelizmi, Türkiye'de henüz yaygın olarak araştırılmamış bir konu olduğundan, bu kavramın farklı değişkenlerle ilişkisi incelenebilir. Özellikle, Genel Sosyotelist Olma Ölçeği ile Partner Sosyotelizmi Ölçeği arasındaki ilişkinin araştırılması faydalı olacaktır. Ayrıca, literatürde Genel Sosyotelist Olma Ölçeği ile sosyal medyada paylaşım yapma sıklığı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır; bu iki değişken arasındaki ilişkinin araştırılması, sosyotelizmin sosyal medya kullanım alışkanlıkları üzerindeki etkilerini anlamamıza katkı sağlayabilir. Sosyotelizmin patron, akran ve ebeveyn sosyotelizmi gibi diğer boyutları hakkında çalışmalar yapılabilir. Son olarak, bu

araştırma korelasyonel bir model kullanılarak yapılmış olup, nitel ve karma yöntemlerle daha derinlemesine araştırmalar tasarlanabilir.

SONUÇ

Bu araştırmada, partner sosyotelizmi, ilişki doymu ve sosyotelizm düzeylerini cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışma durumu ve sosyal medya kullanımı gibi faktörlere göre değerlendirilmiştir.

Araştırma, erkeklerin genel sosyotelizm düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle, erkek katılımcıların sosyal ortamlarda diğer insanlarla tartışma yaşamalarına rağmen telefonla ilgilenmeyi tercih ettikleri belirtilmiştir. Partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyleri ise cinsiyete göre farklılık göstermemiştir. Elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan bireylerin ilişki doymu düzeyleri cinsiyet faktörüne göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Erkek katılımcıların ilişki doymu puanları kadın katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur.

Yaş faktörü incelendiğinde, sosyotelizm ve ilişki doymu düzeylerinin yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Ancak 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların partner sosyotelizmine maruz kalma düzeylerinin diğer yaş gruplarına göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların eğitim düzeyi arttıkça genel sosyotelist olma ölçeğinin nomofobi, kişisel çatışma ve kendini yalnızlaştırma ve problem farkındalığı alt boyutlarında azalma gözlenmiştir. Lisans üstü mezuniyet derecesine sahip katılımcıların akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal medya kullanım düzeylerinin, lisans mezunu ve lise altı mezunu katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak katılımcıların partner sosyotelizmine maruz kalma ve ilişki doymu düzeyleri eğitim durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

İlişki durumu üzerine yapılan değerlendirmede, evli çiftlerin partner sosyotelizmi düzeylerinin flört veya nişanlı çiftlere göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, evli çiftlerin sosyal ortamlarda bile partnerleriyle birlikteyken telefonla ilgilenme eğiliminde olduklarını işaret etmektedir. Ancak sosyotelist olma düzeyi ve ilişki doymu düzeyi ilişki durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Çalışma durumu açısından, evden çalışan ve öğrenci olan katılımcıların genel sosyotelizm düzeylerinin diğer katılımcılara göre daha yüksek olduğu

belirlenmiştir. Özellikle evden çalışanların, iş yerinde çalışan veya çalışmayan katılımcılara göre daha fazla teknoloji ile iç içe oldukları ve sosyal ortamlardan kaçınma eğiliminde oldukları görülmüştür. Katılımcıların partner sosyotelizmi ve ilişki doyumu puanları çalışma durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Araştırmada, katılımcıların sosyal medyada geçirdikleri günlük süreye göre yapılan analizlerde, 0-2 saat ile 2-4 saat arası vakit geçirenlerin genel sosyotelist olma düzeylerinin, 4 saatten fazla süre geçirenlerden daha düşük olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, sosyal medyada daha fazla vakit geçiren bireylerin yüz yüze iletişimi azaltıp akıllı telefonlarıyla ilgilenme ve telefona bağımlılık düzeylerinin arttığını göstermektedir. Ancak, sosyal medyada geçirilen süre, partner sosyotelizmine maruz kalma ve ilişki doyumu düzeyleri ile anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Katılımcıların sosyotelist olma, partner sosyotelizmi ve ilişki doyumu düzeyleri sosyal medyada paylaşım yapma sıklıklarına göre anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Araştırmada, katılımcıların sosyotelist olma toplam puanları ile partner sosyotelizmine maruz kalma puanları arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi arttıkça bireylerin sosyotelist olma eğilimleri de artmaktadır. Ayrıca, partner sosyotelizmine maruz kalma düzeyi yüksek olan bireylerin akıllı telefon bağımlılığı, sosyal ortamlardan kaçınma eğilimi ve iletişim eksikliği farkındalıkları da daha yüksektir.

Araştırma sonuçlarına göre, genel sosyotelist olma düzeyi ile ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Ancak, partner sosyotelizmi ile ilişki doyumu arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgulara göre, partner sosyotelizmi düzeyi arttıkça ilişki doyumu düzeyi azalmaktadır. Bu durum, partnerin teknolojiye olan bağlılığının ilişkide zaman ayırmayı ve iletişimi olumsuz etkilediğini göstermektedir, bu da ilişkideki mutluluğu azaltabilir.

KAYNAKÇA

- Ahlstrom, M., Lundberg, N.R., Zabriskie, R.B., Eggett, D., Lindsay, G.B. (2012), Mei My Spouse, and My Avatar: The Relationship between Marital Satisfaction and Playing Massively Multiplayer Online Role-Playing Games. *Journal of Leisure Research*, 44(1).
- Alkış, N. (2016), Bayes Yapısal Eşitlik Modellemesi: Kavramlar ve Genel Bakış. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 105-116.
- Atalay, H. (2023), Üniversite Öğrencilerinin Sosyotelizm Davranışı, Sosyal Medya Bağımlılığı ile İlişki Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Lokman Hekim Üniversitesi, Ankara.
- Aydoğdu, F., Yaşar, S. (2022), *Ergen Sosyotelist Davranışlarının (Phubbing) Yordayıcıları Olarak Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma ve Empati*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 56, 401-425.
- Braun, T., Rohr, M. K., Wagner, J., Kunzmann, U. (2018), *Perceived reciprocity and relationship satisfaction: Age and relationship category matter*. *Psychology and Aging*, 33(5), 713-727.
- Büyükgebiz Koca, E. (2019), *Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Sosyotelizm Üzerine Bir Yazın Taraması*. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 6(6), 399-411.
- Büyüköztürk Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2011), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara. Pegem Yayıncılık.
- Chotpitayasunondh, V., Douglas, K.M. (2018), *Measuring Phone Snubbing Behavior: Development and Validation of the Generic Scale of Phubbing (GSP) and the Generic Scale of Being Phubbed (GSBP)*, *Computers in Human Behavior*, 88, 5-17.
- Courtright, J., ve Caplan, S. (2020), *A Meta-Analysis of Mobile Phone Use and Presence*. *Human Communication & Technology*, 1(2), 20-35.
- Çizmeçi, E. (2017), *Disconnected, Though Satisfied: Phubbing Behavior And Relationship Satisfaction*. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 7(2), 364-375.
- Çoban, Y. (2021), *Öz-Şefkat ile İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(2), 128-139.

- Erdem, M. (2019), *Yetişkin Kadın Bireylerde Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Benlik Saygısının İlişki Doyumu Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Erzen, E., Odacı, H., Yeniçeri, İ. (2019), *Phubbing: Which Personality Traits Are Prone to Phubbing?* Social Science Computer Review, 39(1), 56-69.
- Halpern, D., Katz, J. E. (2017), *Texting's consequences for romantic relationships: A cross-lagged analysis highlights its risks*. Computers in Human Behavior, 71, 386–394.
- Johnson, A.E. (2020), *Phubbing, partner phubbing and relationship satisfaction among couples*. International Journal of Advanced Education and Research, 5(2), 19-23.
- Jöreskog, K. G., Sörbom, D. (1993), *LISREL 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*. Scientific Software International.
- Kahraman, N. (2023), *Sosyotelizm ile Dijital Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Anadolu Üniversitesi Örneği*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak Şahin, B., Babadağ, B. (2016), *Sanal dünyanın kronolojik bağımlılığı: Sosyotelizm (phubbing)*. Addicta: The Turkish Journal on Addiction, 3, 223–269.
- Karaman, M. (2023), *Keşfedici ve Doğrulayıcı Faktör Analizi: Kavramsal Bir Çalışma*. Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 9(1), 47- 63.
- Karaş, B. (2019), *Boş Zaman Aktivitesi Olarak Sosyal Medya Kullanımını Tercih Eden Bireylerin Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyotelizm, Kişilik ve Sosyal Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Khodabakhsh, S., Ong Y.L. (2021), *Impact of Partner Phubbing on Marital Quality among Married Couples in Malaysia: Moderating Effects of Gender and Age*. Aloma Revista de Psicologia Ciències de l'Educació i de l'Esport, 39(1), 9-16.
- Krasnova, H., Abramova, O., Notter, I., Baumann, A. (2016), *Why Phubbing is Toxic for Your Relationship: Understanding the Role Of Smartphone Jealousy among "Generation Y" Users*. Twenty-Fourth European Conference on Information Systems (ECIS), İstanbul, Türkiye.

- Marsh, H., Hocevar, D., (1988), *A New, More Powerful Approach to Multitrait-Multimethod Analyses: Application of Second-Order Confirmatory Factor Analysis*. Journal of Applied Psychology, 73, 107-117.
- McDaniel, B. T., & Coyne, S. M. (2016), "Technoference": *The interference of technology in couple relationships and implications for women's personal and relational well-being*. Psychology of Popular Media Culture, 5(1), 85–98.
- Metin, G. (2022), *Akıllı Telefon Bağımlılığının Evli Çiftlerde Yaşam Kalitesi ve Evlilik Doyumu Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Mumay, G. (2022), *Evli Bireylerde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Algılanan Sosyal Destek ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Nuñez, T.N., Radtke, T. (2023), *Is socially disruptive smartphone use detrimental to well-being? A systematic meta-analytic review on being phubbed*. Behaviour & Information Technology, 43(7), 1283–1311.
- Oktay, E., Akıncı, M.M., Karaaslan, A. (2012), *Yol Analizi Yardımıyla Dersler Arasındaki Etkileşimin Araştırılması: Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünde Okutulan Dersler Üzerine Bir Uygulama*. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 26(3-4), 67-83.
- Orhan Göksun, D. (2019), *Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeklerinin Türkçeye Uyarlanması*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21 (3), 657-671.
- Öcal Yüceol, S.E. (2016), *Toplumsal Rollere İlişkin Tutumlar ile İlişki Doyumu ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Özbiçer, S. (2013), *Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Romantik İlişki Doyumları ve Eşlerinin İlişki Doyumlarına Yönelik Alguları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Özdamar, K. (2013), *Doğrulayıcı Faktör Analizi ve Uyum İndeksleri*. Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences, 33(1), 210-223.

- Özdemir, S. (2020), *Yönetici Sosyotelizmi (Phubbing): Bir Ölçek Uyarlama Çalışması*. Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10(19), 134-145.
- Özdemir, Y., Sağkal, A.S. (2021), *İlişki Doyum İndeksi: Türkçe'ye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19, 273-286.
- Parmaksız, İ. (2020), *İletişimde ve İlişkilerde Phubbing*. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 24(2), 359-372.
- Parmaksız, İ. (2021), *Relationships Between Phubbing and The Five Factor Personality Traits*. Kastamonu Education Journal, 29(4), 32-42.
- Parmaksız, İ. (2021), *Sosyotelizm (Phubbing) ile Bilinçli Farkındalık Arasındaki İlişkide Sosyal Kaygının Aracı Rolü*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22 (2), 1387-1420.
- Parmaksız, İ. (2021), *Predictive Effect of Phubbing and Life Satisfaction on Depression Symptoms in Adults*. Bağlımlılık Dergisi, 22(3), 236-247.
- Parmaksız, İ., Kılıçarslan, S. (2021), *Agression and emotional intelligence as predictors of phubbing*. Psycho-Educational Research Reviews, 10(3), 189-203.
- Parmaksız, İ. (2022), *Romantik İlişkilerde Modern Engel: Partner Sosyotelizmi (Phubbing) Üzerine Bir Derleme*. Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi, 6(11), 59-76.
- Roberts, J.A., David, M.E. (2016), *My Life Has Become a Major Distraction Form My Cell Phone: Partner Phubbing and Relationship Satisfaction among Romantic Partners*. Computers Human Behavior, 54, 134-141.
- Roberts, J.A., David, M.E. (2017), *Phubbed and Alone: Phone Snubbing, Social Exclusion, and Attachment to Social Media*. Journal of the Association for Consumer Research, 2(2), 155-163.
- Roberts, J.A., David, M.E. (2017), *Put down your phone and listen to me: How boss phubbing undermines the psychological conditions necessary for employee engagement*. Computers in Human Behavior, 75, 206-217.
- Roberts, J.A., David, M.E. (2022), *Partner phubbing and relationship satisfaction through the lens of social allergy theory*. Personality and Individual Differences, 195.

- Roberts, J.A., David, M.E. (2023), *Partner Phubbing and Relationship Satisfaction among High and Low Reward Romantic Partners: An Expectancy Violations Theory Perspective*. International Journal of Human-Computer Interaction.
- Sağkal, A.S., Özdemir, Y. (2018), *Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeğinin (ARİKÖ) Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 46, 22-40.
- Saraç, A., Hamamcı, Z., & Güçray, S. (2015), *Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki Doyumunu Yordaması*. Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 5(43), 69-81.
- Sarı, T. (2008), *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma boyutları ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler*, Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Schokkenbroek, J.M., Hardyns, W., Ponnet, K. (2022), *Phubbed and Curious: The Relation Between Partner Phubbing and Electronic Partner Surveillance*. Computers in Human Behavior, 137.
- Schumacker, R. E., Lomax, R. G. (1996), *A beginner's guide to structural equation modeling*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Sümer, S., (2017), *Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık ve İlişki Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Tecdelioglu, E.G., (2021), *Yakın İlişkilerde Gelişmeleri Kaçırma Korkusu ve Duyusal Yalnızlık Arasındaki İlişkiyi Açıklamada Partner Sosyotelizminin Aracı Rolü*, Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Topal, K., Güngör, R., Çoban, H., Şahintürk, S., Kırmızııkaya, E., Şendil, T. G. (2021), *Üniversite Öğrencilerinde Partner Sosyotelizmi, Bağlanma ve Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi, 58, 462-475.
- Utami, M., Anam, M. K., ve Noorrizki, R. D. (2021), *The Relationship Between Phubbing and Romantic Relationship Satisfaction: A Literature Review*. KnE Social Sciences, 4(15), 370-385.

- Wang, X., Xie, X., Wang, Y., Wang, P., Lei, L. (2017), *Partner phubbing and depression among married Chinese adults: The roles of relationship satisfaction and relationship length*. Personality and Individual Differences, 110, 12-17.
- Wang, X., Wang, W., Qiao, Y., Gao, L., Yang, J., Wang, P. (2022), *Parental Phubbing and Adolescents' Cyberbullying Perpetration: A Moderated Mediation Model of Moral Disengagement and Online Disinhibition*. J Interpers Violence. 37(7-8).
- Wang, X., Wang, S., Wang, H., Dong, H. (2024), *Females suffer more from partner phubbing? The roles of romantic jealousy and relational aggression between partner phubbing and intimacy quality*. Curr Psycho.
- Valkenburg, P. M., ve Peter, J. (2007), *Preadolescents' and adolescents' online communication and their closeness to friends*. Developmental Psychology, 43(2), 267–277.
- Yam, F.C., İlhan, T. (2020), *Modern Çağın Bütünsel Teknolojik Bağımlılığı: Phubbing*. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi, 12(1), 1-15.
- Yaşoğlu, M.M. (2017), *Sosyal Bilimlerde Faktör Analizi ve Geçerlilik: Keşfedici ve Doğrulayıcı Faktör Analizlerinin Kullanılması*. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 46, 74-85.
- Yıldırım, O., Ünalın, D. (2020), *Dijital Yerlilerin Sosyotelizm (Phubbing) Eğilimlerinin Değerlendirilmesi*. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 8 (1), 276-297.

Extended Abstract

Phubbing

Phubbing is defined as engaging with a smartphone instead of interacting with people in social settings (Chotpitayasunondh and Douglas, 2018; Karadağ et al., 2016; Yıldırım and Ünalın, 2020). It is a significant social problem and is the Turkish equivalent of "phubbing," a term combining "phone" and "snubbing" (Robert and David, 2016). Introduced by the University of Sydney in 2012, phubbing refers to ignoring others (Aydoğdu and Yaşar, 2022). Individuals who exhibit phubbing behavior are called "phubbers" or "sosyotelistler" in Turkish (Yam and İlhan, 2020). Phubbers are known to give inadequate attention to face-to-face communication and do not value those they interact with (Erzen, Odacı, and Yeniçeri, 2019).

Partner Phubbing

Phubbing is common among couples and is known as "partner phubbing" (Roberts and David, 2016; Parmaksız, 2022). It negatively impacts romantic relationships by increasing jealousy, neglect, and threat perceptions, thereby reducing intimacy (Krasnova et al., 2016; Halpern and Katz, 2017). Partner phubbing risks the fundamental needs of control and attachment in relationships due to the inadequate physical presence of the partner (Roberts and David, 2016).

Relationship Satisfaction

Relationship satisfaction involves personal evaluations of romantic relationships and the feelings, thoughts, and behaviors related to them (Öcal Yüceol, 2016; Hendrick, 1988; cited in Sümer, 2017). It plays an important role in maintaining relationships by fulfilling the desires and needs of partners (Hendrick, 2004; cited in Çoban, 2021). However, increased smartphone use negatively impacts relationship satisfaction (David and Roberts, 2021; Frackowiak et al., 2022; Kelly et al., 2017; Khodabakhsh and Ong, 2021; McDaniel et al., 2021; Roberts and David, 2016; Vanden Abeele, 2020; cited in Roberts and David, 2023). Research shows that partner phubbing negatively affects relationship satisfaction (Courtright and Caplan, 2020; Wang et al., 2017; Robert and David, 2017; Nuñez and Radtke, 2023; Przybylski and Weinstein, 2013). This effect is explained by the displacement hypothesis, which suggests that time spent on phones reduces meaningful interactions (Valkenburg and Peter, 2007; Wang et al., 2017), and symbolic interactionism theory, which posits that phubbing weakens the symbolic meaning in relationships (Halpern and Katz, 2017). Studies in Turkey support these findings, showing significant impacts of phubbing on relationship satisfaction (Çizmeçi, 2017; Atalay, 2023).

Method

This study aims to examine the relationship between partner phubbing and relationship satisfaction in romantic relationships. Using a relational survey method, the study encompasses 270 adults in romantic relationships. Data collection tools include the Relationship Satisfaction Scale, the Partner Phubbing Scale, and the Generic Scale of Phubbing. Reliability analyses of the scales yielded Cronbach's alpha coefficients of .86, .92, and .85, respectively. Data were analyzed using the SPSS 26.0 program, employing descriptive statistics, the Independent Samples T-Test, One-Way ANOVA, and LSD Post Hoc Tests. Additionally, Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted to test the validity of the scales. The relationship between partner phubbing and general phubbing scores and relationship satisfaction was determined using Structural Equation Modeling and path analysis techniques. Analyses were performed using the AMOS 24 program, considering significance levels of .05 and .01.

Results

This text presents a comprehensive analysis of a research study's findings. The research examines the relationships between participants' levels of social media addiction, partner phubbing, and relationship satisfaction across various factors such as gender, age, education level, employment status, and social media usage. The findings generally indicate that men tend to have higher levels of phubbing compared to women, married couples show lower levels of partner phubbing compared to dating or engaged couples, and there is a correlation between social media usage and phubbing behaviors. The study finds no significant relationship between relationship satisfaction and overall phubbing levels, but it does identify a negative correlation between partner phubbing and relationship satisfaction. These findings shed light on how social media usage and technology addiction can impact relational dynamics.

Discussion & Conclusion

This study examines the relationship between partner sociotelm and relationship satisfaction, finding through the conducted analyses that as partner sociotelm increases, relationship satisfaction decreases, indicating a negative relationship. Similar results have been found in the literature, with other studies also showing that technology use diminishes relationship satisfaction. Positive relationships were observed between general sociotelm levels and partner sociotelm, along with findings associated with demographic variables such as age, gender, and education level.

This study examines the relationship between partner phubbing and relationship satisfaction, indicating a negative correlation where increased phubbing leads to decreased satisfaction. Future research suggestions include exploring phubbing's associations with other variables and developing scales like "Partner Phubbing Exposure." Practical recommendations involve integrating findings into counseling practices, providing education for mental health professionals, and launching awareness campaigns to address phubbing in relationships through various platforms.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Yazarlar.

Eslem Betül ÖNCÜ eslembetuloncu@gmail.com Biruni Üniversitesi
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışman: Doç. Dr. Ebru KUŞÇU

ebruo@biruni.edu.tr

Biruni Üniversitesi

(Yüksek Lisans Tezi)

Eslem Betül ÖNCÜ eslembetuloncu@gmail.com Biruni University
Psychological Counseling and Guidance Department Thesis Master's Program

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ebru KUŞÇU

ebruo@biruni.edu.tr Biruni University

(Master's Thesis)

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

The authors have reported no conflicts of interest.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding support was received.

ORCID

Eslem Betül ÖNCÜ <https://orcid.org/0009-0009-3791-1493>

Ebru KUŞÇU <https://orcid.org/0000-0002-1859-0286>